

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petir-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Državni zbor

ali ostanek zastopstva vseh avstrijskih narodov in dežel takraj Litave — razšel se je 23. t. m. za vselej. Za vselej namreč, ker je decemberska ustava v svojih volitvenih določbah po kratkem življenju uničena in nameščena z direktnimi volitvami. Prihodnji državni zbor, ki se snide, bode našel svojo sliko čisto predrugačeno, drugi možje in več jih bode sedelo tu, ali sedeti imelo. Dozdani ostanki tega zbora, v katerem cela federalistična stranka nij bila zastopana (ako nečemo kraško véternico Črneti, ki se je bil zadnji dan v rajhsrat povrnil, med federaliste šteti) — razšli so se nekako potrti. Tolažijo se sicer, da se kakor ptič Fenis v novem direktnem drž. zboru novorojeni pokažejo, — ali, mori jih negotovost, dvom o tem, kaj prav za prav z volilno reformo pride; to se je vsem poznalo. Temu neprijetnemu dvomu, ali bode novoskovana, za nemško domačo rabo narejena reforma res ozdravila hromoto naših avstrijskih razmer, posebno pa nemške hegemonije, ali pa bode morda razbila poslopje, katero podpirati je namenjena — temu dvomu sta prvosednika obeh zbornic v poslavljajalnih govorih tiho in z namigljaji sama izraz dala.

To skupščino pred škotskimi vrati, ki je teško življenje živela, in se je tudi zadnji čas vedno zadušnja od svoje lastne slabote bati imela, nobeden z obžalovanjem ne vidi razhajati se. Dobrega nij storila nič. Postave, ki so se tu dale, so take, kakor bi jih bila absolutistična vlada sama lahko po birokr-

tovskem potu naredila. Kar je pa izšlo iz tega kraja slobodnostnega, to je ta državni zbor sam zopet nazaj vzel — opomnimo le na porezanje ali omejevanje porotnih sodnij v tiskovnih rečeh, mrtvo rojeni paragraf o ravnopravnosti narodov itd.

Kakšen zbor nam prihodnjost prinese, to ne vemo tudi mi, kakor ustavaki ne. Ali bodo zopet zborovali in dalje vegetirali sami odlomki nemškega naroda, ali pa bodo pred soboj imeli močno federalistično večino, vse to je odvisno od prihodnjih volitev, katerih izida prorokovati nij mogoče. In obraz prihodnjega zbora nij še samo odvisen od izida volitev, nego tudi od tega, kako bode slovenska opozicija po volitvah taktiko zedinila med soboj.

Vsakako smemo mirno dalje delati in prihodnjosti se ne strašiti. Podloga za bodoči sostav državnega zastopstva nij naše delo, nij nam ugodna po pravičnosti in po naravi. Ali slabša ta podloga ne more biti nego je bila dozdanja. Naravna zdravost naših političnih terjatev, prvotna moč, ki biva v pravičnosti in poštenosti naše borbe — ta bode končno prodrila skozi vsaki jez in se zmagovalno vzpostavila na vsaki podlogi.

V Ljubljani 25. aprila.

Znani ljubljanski dopisnik „Vaterlanda“ ne more pustiti svoje znane lažljivosti, zagrizenosti in hudobnega natolcevanja „Slov. Naroda“. Radi mu pripuščamo njegovo veselje in se k večjemu smehljamo, kadar bremo njegove mistifikacije v „Vat.“ Mož je, ve doma lagaje, te dni med drugim telegra-

foval, da je uredništvo „Slov. Naroda“ sklicalo zbor rodoljubov, kateri se je pa izrekel proti osnovi centralnega volilnega odbora. Kolikor besedi, toliko neresnic. Zbora nij sklicalo uredništvo, ampak posamezni rodoljubi; zbor se nij izrekel proti osnovi centralnega volilnega odbora, ampak vsi nazoči so enoglasno sklenili in tako volili ljubljanske in vnanje ude slovenskega centralnega volilnega odbora.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. aprila.

Državni zbor je imel 23. aprila svojo poslednjo sejo. Ziemialkovski je sedel med ministri. Namesto galskih delegatov, kateri so izgubili svoje mandate, je bilo sedem drugih izvoljenih. Potem so ministri odgovorili na razne interpelacije. Končno se vzdigne prvosednik Hopfen. Razlaga delavnost tega zbora, ki je poslednji v tej sestavi. Za njim pride direktno izvoljena poslanska zbornica, katera bode parlamentarne pravice v imenu cele države in zanjo rabila. Herbst se zahvaljuje prvosedniku, kateri v navadnih frazah odgovarja. Potem je sklenen državni zbor.

Tudi gospodska zbornica se je 23. aprila sklenila. Ministerski načelnik je predstavil novo imenovanega ministra Ziemialkovskega. Potem se sprejme še nekatere postave. Predsednik Auersperg se zahvaljuje zbornici za pridno obnašanje, knez Koloreda, Auersperg in tudi gospodska zbornica gre začasno k pokoju. Škoda da ne za vselej!

Imenovanje Ziemialkovskega za galskega ministra še vedno listi razpravljajo.

Listek.

Na črni zemlji.

Izvirno - slovenska novela.

(Spisal J. Skalec.)

(Dalje.)

Pri reševanju zastav pride tudi na Antona vrsta, da si izbere družico. Izvoli si Ano, ki se mora dati od njega objeti in poljubiti. Občna radost in ploskanje, godba tuš zasvira.

Jerica je zadosti videla. Izgine po stezi, od koder je prišla, hiti k čolnu in odvesla proti domu. Da si so jej drevile po prsah in glavi strašne bolečine, ostale so oči suhe, čudno sveteče se.

Na bregu sede blizu vrbe in čaka, da se vrne društvo z Antonom. Bilo je že kasno po noči, ko sliši bližati se godbo. Bakle so ugasnili, noč je bila dosta svetla. Čolni plavajo sredi Ljubljance, godba potihne.

— Oh kako krasna noč! vsklikne Ana.

— Tem krasnejša zraven Vas, gospica Ana, reče Anton milo ter jej stisne roko.

Že so plavali čolni mimo vrbe. Jerica

je skozi tanko meglo spoznala Antona. Vsklone se po konci, razprostira svoji roki, vzdihne globoko: Odpusti mi bog! — in se utopi v vodi ljubljanični.

Dva ribiča, ki sta vozila razne stvari za prejšnjima čolnoma, ravnokar veslata doli po vodi, ko vidita deklico v vodo padati. Na vso grlo zakričita na prednja čolna, naj vstavijo in se vrneje na pomoč. Sama pa hitro veslata do brega, kjer vidita ravno pod vrbo med grmovjem nekaj belega plavati.

Eden ribičev skoči na suho, drug skuša z veslom vzdigniti v vodi plavajoče truplo, ki je z obleko na vejah viselo. Prvi se vleže na tla in posreči se mu, zgrabiti obleko in po njej roko. Naglo zdaj potegne truplo na breg. Pa bilo je preskasno. Jerica leži mrtva z na pol odprtimi očmi.

V tem sta priveslala oba večja čolna.

Anton skoči prvi iz čolna na breg. Strašna slatnja se ga polasti. Leti k vrbi, kjer vidi ležati belo truplo in spozna Jerico. Bleda upala lica so se čudno svetila v mesečnem svitu. Anton vsklikne:

— Jerica! in v nezavesti pade na njeno telo.

Vse društvo zdaj prihiti. Nastane hrup in upitje. Antona nezavednega odneso v čoln, peljejo ga v Ljubljano in spravijo na dom. Mati plaka, Ana se trese od strahu, nikdo pa si ne ve razložiti, kaj se je prigodilo z Antonom.

XIV.

Na bregu pri mrtvi Jerici ostaneta sama ribiča, ki sta jo našla v vodi. Spoznata hči starega Matevža.

— Kaj zdaj početi? reče prvi.

— Pojdva iskat Matevža, pravi drugi; v krčmi ga najdeva.

— In pustiva nesrečnico samo? oglasi se zopet prvi.

— Mrtva je, ne bode se več prebudila. Idiva!

V krčmi tik iske ceste sedi stari Matevž, vliiva v sebe vino in žganje. Nikdo ga še nij videl tako razdivjanega. Včas mu je kapala debela solza iz oči, ali od jeze, ali tuge, kdo ve.

Ribiča prideta. Brzo poizvedo vsi ljudje

„Gaz. Narodová“ kará Ziemialkovskega, da je sprejel ministerstvo, predno se je s svojimi političnimi prijatelji dogovoril. Tudi je stopil v ministerstvo brezpogojno v tem, ko je Ziblikoviez o svojem času bil stavil natančne pogoje. Gališko pa bode novemu ministru nasproti stalo tako, kakor nekdanj Ogersko proti dvornim kanclerjem, ki so bili po nasvetu Schmerlingovem imenovani. Kar so ti kancleri v gmotnem oziru storili dobrega, so Magjari hvaležno prejeli; sicer pa so se držali svojih pravic. „Dzienik poljski“ pa se nagne na ministerijalno stran in ve poročati, da je cesar ministerstvu naložil, spravo z Galicijo dognati.

V **Ogerski delegaciji** se je nekaj prigodilo, kar je v parlamentarnem življenju nezaslišano. Kot delegat se je pri sejah udeleževal in tudi potegoval svoje diete grof Rudolf Erdödy, kateri nikoli nij bil v delegaciji izvoljen. Od strani hrvatskih poslancev je pač ali za delegata izvoljen grof Stefan Erdödy, ki pa se je odpovedal mandatu. Namesto tega se prikaže v delegaciji njegov žlahtnik grof Rudolf in ogerski delegati nijso proti temu ničesar ugovarjali. Zdaj je stvar javna postala in to bode morebiti napotilo plemenitega gospoda, da se več ne prikaže v delegaciji.

Vnanje države.

O sprijaznenji med **Rusi in Poljaki** smo že večkrat v svojem listu citirali. Po padu Napoleonove Francoske je res več upanja da se ta rana na slovanskem telesu zaceli. Na to opominja tudi francoska „Republique Française“ v posebnem članku, kateremu zopet ruske „Birž. Vedomosti“ simpatično odgovarjajo.

Iz Kazalinska poroča „Ruski Invalid“, da so **Rusi** v štirih oddelkih odšli od tam 5. marca. Čez 12 dni so se imeli zediniti s četo, ki je prišla iz forta Perovskij, in čez 25 dni s taškenskim oddelkom. Kakor je razvidno iz poročila doktorja Grima, ki je vojaški zdravnik pri orenburškem oddelku, do predsedništva društva za pomoč bolnih in ranjenih vojakov, se mora ta oddelek ruske vojske boriti z velikimi težavami. Južno vreme je pokvarilo pota, tako da je mogoče le počasi napredovati, ker mora imeti vojska vse potrebno s saboj. Na Attreku so Rusi 16. marca zopet napali neko turkomansko četo ter jo podili čez reko Girgen na Perzijansko. Poveljnik perzijanske trdnjave Aškale je pri tej priliki Rusom dovolil, da so šli čez most, ki je pri tej trdnjavi čez Girgen.

— in bilo jih je mnogo na nedeljo večer v krčmi — kaj se je pripetilo. Ribič stopi k Matevžu ter mu pove, da je Jerica mrtva. Matevž ga dolgo gleda s široko odprtimi očmi. Potem skoči kvišku in plane iz hiše; moški in ženske za njim.

Kmalu so pri Ljubljani. Ženske zavajkajo, ko zagledajo mrtvo Jerico. Matevž pa stopi pred njo, topo nekaj časa gleda sè srpim očesom, potlej pa reče z zamolklim glasom: Mir ti bodi! potem se nagne, prime s krepko roko truplo nesrečne hčeri okolo pasa in ga nese v bajto.

Tam ga skrbno položi na postelj. Obrne se proti množici, ki je vrela za njim v hišo in se jezno zadere:

— Proč, poberite se!

Vsi plašno odido. Matevž zapre hišna vrata in ostane sam z mrtvo hčerjo....

Sredi noči zagrmí strel iz ljubljanskega grada.

— Gori! na močvirji! upije stražar.

Gorela je Matevževa bajta. Plamen visoko šviga. Iz krčme hité ljudje na pomoč, pa predno so pri bajti, podrla se je z ropotom in pokopala v ognju mrtvo Jerico in njenega očeta.

(Dajle in konec prih.)

Nemški državni zbor je v seji 23. t. obravnaval nasvet poslanca Völka, da se upelje v zveznih državah obligatoričen civilen zakon. Poslanci središča so nasprotovali temu nasvetu trdè, da je državni inkompeten v tej zadevi. Nasvet se je potem izročil odseku 14terih članov v pretresovanje. Zbor je sprejel tudi vladni predlog zaradi novega zveznega denarja. Po tem se bodo v prihodnje kovali zlati za pet mark, in tolarji za dve, eno, $\frac{1}{2}$ in $\frac{1}{4}$ marke.

Pruska gospodska zbornica začne denes obravnavati znane cerkvene postave. Hudo nasprotje se je pojavilo proti njim, že pri prvem delu bodo konservativci nasvetovali trinajst popravkov. Pa bo Bismark pomagal, da se sprejmo. Minister trgovine grof Itzenplitz je odstopil. Bil je baje pri znanih Wagenerjevih barantijah zelo kompromitiran. Baron Keudell je dobil od pruske vlade ukaz, da se poda iz Carigrada naravnost v Rim. Ker je Keudell zaupni mož Bismarkov, je njegovo imenovanje za poslanca u Rimu vrlo važno. Mnogi trdijo, da je Prusija napravila zvezo z vlado Viktor Emanuela proti Francozom, ako bi se ti hoteli vtikati v italijanske zadeve. S tem je v zvezi tudi bivanje znanega pruskega generala Blumentala v Rimu. Drugi pa mislijo, da boče imeti Prusija v Rimu premetenega diplomata, ko bi se primerilo, da bi bila volitev novega papeža. V London pa pride mesto umrlega Bernstorffa grof Münster, prejšnji višji predsednik v Hanovru.

V **angleškem** parlamentu je v seji 23. aprila poslanec Eastwick zahteval, da naj vlada predloži zbornici korespondencijo z Rusijo zaradi Kive. Govornik poudarja napredovanje Rusov v Aziji, ter zahteva ozko zvezo s Perzijo. Grand Duff izreče upanje, da bode prihod perzijanskega šaha, kateri bo na Angleškem gotovo dobro sprejet, to zvezo uresničil. Sicer pa napredovanje Rusov nij tako, da bi vznemirjalo. A drugi Angleži nijso teh mislij. Pri vsaki priliki kriče angleški listi zoper Rusijo, ker dobro čutijo, da z napredovanjem Rusov Anglija izgublja svoj upliv. Toda evropske vlade nečejo več Angležem na ljubo začeti vojske proti Rusiji. Naj manje Francozi, kateri še nijso pozabili, kaj so imeli enkrat v Indiji. Zato so obrnili Angleži svojo pozornost posebno na Mohamedane. V Carigradu ruje poslanec angleške vlade Lord Elliot na vso moč, da bi spravil Turke v svado z Rusijo. Njegovemu vpljivu pripisujejo vedne spremembe v turškem ministerstvu. V Perziji je ruski vpljiv premočan, zato so se obrnili Angleži do javkanskega emira Attaligh Ghazija, katerega so napravili, da je sklenil z njimi trgovsko pogodbo. Sin njegov Jakub Beg je sedaj zaradi tega v Kalkuti, od koder gre potem spremljen od angleških oficirjev v Carigrad in potem zopet v Kalkuto. Da je to potovanje obrneno proti Rusiji, je gotovo. Toda, kadar enkrat Rusija dodela svoje železnice v Azijo, potem premaga njena moč v teh krajih vse drugo, in angleško turške spletkarje zginejo ko pene.

Perzijanski šah se je podal 12. t. m. z veliko slovesnostjo na pot v Evropo. V Teheran pride ta čas 12,000 vojakov v posadko.

Dopisi.

Iz Šmarja pri Celji dne 22. aprila. [Izv. dop.] Poprejšne čase se je pri nas marsikaj zakasnilo, toda obrnilo se je vsestransko na bolje. Naš mladi trg lepo napreduje in je tudi še svoj narodni značaj ohranil, akoravno se je pri vsaki priložnosti, posebno pa v šoli germanizovalo. Na primer ako se ti bo podpisalo deset ljudi, tako gotovo nahajaš med njimi devet z nemškimi čerkami pisanih in sicer čista slovenska imena z vsemi nemškimi pokvčkami. Obče spoštovani med nami živeči gospod, kateri je o

svojem času „Slovenski Narod“ žrtovalno prerane smrti ubranil, prizadeva si kar je mogoče tukajšne občinstvo na višjo stopinjo povzdigniti, olepšuje svoje stavbe, spodbuja k temu svoje sosede, posebno pa je neutrudljiv pri sadje-in vinoreji in se mu je že posrečilo, s svojim izgledom posnemovalce pridobiti, kateri se z njim vred trudijo, naš sam na sebi krasni kraj še z večjim kinčem obdajati. Naši občinski očetje pa so tudi preskrbeli, da je postala naša šola trirazredna, nadepolna mladež se tudi bolj na narodni podlogi podučuje, nego se je to popred godilo. Vse to se preudarnim ljudem dopada, da se pa pri našem županstvu v slovenščini uraduje, to pa marsikateremu nij dovolji, slasti nekemu bivšemu častniku ne, kateri zavidljivo na službo tajnika preži in je zaradi popolne nezmožnosti v slovenski pisavi sprejeti nij v stanu. Da je nekaterim prusofilom slovensko uradovanje trn v peti, je istina, posamezni se sem ter tje v kaki krčmi repenčijo, toda brez uspeha. Sedaj pa ko je volilna reforma naj višjo sankcijo dobila, prihajajo že prederzneji. V tej zadevi en dokaz: Ko je „Slov. Narod“ prinesel članek o ničevosti ženitvanjskih pogodb napisanih pri biležnikih, kateri nijso potrjeni od višjega sodišča, da razumejo popolnem slovenski jezik in nemajo tudi priseženih tolmačev, sta to čula tudi spredaj omenjeni bivši častnik in naš bilježnik. Ona sta v svoji sveti jezi divjala in pogubljala „Slov. Narod“ in našega tajnika obč. in okrajnega zastopa, sta slednjega že obsodila, da bode iz dežele prognan. Trebalo bode tedaj pri nas v zadevi volilne reforme, da se naš okraj porazume s **centralnim volilnim odborom** v Ljubljani. Našemu tajniku pa moramo tukaj javno povedati, da je on premalomaren, da je on kriv, ker se pri našem krajnem in okrajnem šolskem svetu in pri okrajnem odboru še vedno v nemščini uraduje, ako ravno je v enem ali družem omenjenih zborov vedno večina narodnjakov. On bi moral gospode odbornike spodbujati, ako oni sami tega ne storijo. Kakor nemčurji našemu tajniku pravijo, da je on kriv, kaj jim občinstvo ne zaupa, moramo pa mi na drugi strani reči, da je on za narodno stvar preveč malomaren. Kadar bode on tudi v narodni zadevi popolnem svojo dolžnost dopolnil, potem bomo mogli reči: naš mladi šmarski trg v vsakej zadevi lepo napreduje in bode kmalu prekosil svoje tekmece.

Iz Slovenske Bistrice 23. aprila [Izv. dop.] Kakor menda povsod na Štajerskem se tudi v našem zapuščenem kraju, ki nam je še živo v spominu od surovega, nepostavnega in zaradi tega, kakor znano, že tudi kaznovanega napada slovenskih kandidatov pri razgovoru z volilnimi moži v Novi vesi, vršijo volitve za okrajne zastope. Včeraj so volili veliki posestniki in kakor slišim iz gotovega vira in kakor tudi zares v našem narodno-zapuščinem kraju nij drugače pričakovati, je izvoljenih 8 zagrizenih nemčurjev à la Frangeš, Hrastnik. — Izmed 50 do 60 volilno pravico imajočih veliko-posestnikov se je udeležilo volitve, kakor slišim, samo 18 in ti seveda sami nemčurji so ravnali brez vsega krika in vriska, kakor jim je bilo ljubo in drago.

Kje ste pa ostali drugi volilno pravico imajoči veliki posestniki? Kje ste ostali posebno Vi pohorski bogatinci? Ali se še morda

po tolikih izkušnjah niste prepričali, da bi bilo vendar dobro, ako bi se enkrat tudi Vi udeležili teh velevažnih volitev? Ali še niste premišljevali, da bi menda tudi izid volitev v velikem posestvu bil lahko drugač, kakor dosihmal, ako bi se vsi, kolikor vas ima volilno pravico, brez izjeme udeleževali volitev? In če bil tudi zares izgubljen en dan pri domačem delu, bi se bili znabití lahko vsaj enkrat sami prepričali, da je lahko tudi drugače in ravno tako, kakor reče kak trebušni, pri tem pa nevedni bistriški „purger“, ali kak bivši „feldbebelški revček“. Drugokrat tedaj na noge, da se popravi, kar se je zdaj zamudilo!

Enako žalostnega izida se je bati pri volitvah občin 28. t. m., ker so naši volilci preplahi in prelahkomiselni, da bi se pri važnosti volitev v okrajne zastope, emancipirali hegemonije ali nadvlade nemčurjev.

Iz Ilirske Bistrice 24. aprila. [Izv. dop.] Pred nekaj časom je sluga trnovske županije nekako polo v podpisovanje raznašal rekoč, da mora vsak podpisati, kajti tu gre za neko važno občinsko zadevo. Čudno se nam je to zdelo, kajti nij nam bilo mogoče poizvedeti, kakova važna stvar se podpisuje. Naši kmetje, kateri so polo v rokah imeli, rekli so nam, da nijso mogli čitati, ker je bilo nemški pisano, a kar je nemškega jezika zmožnih narodnjakov, ti nijso prejeli pole v podpis. Vršilo se je tedaj nekaj na skrivnem, občani bili so goljufani.

Kar dobi te dni trnovski župan od finančnega nadzorništva neki „Zahlungsaufrag“, v kojega smo od daleč malo „oči vrgli.“

Čujte in verjamite: Ona pola, koja se je podpisovala, bila je prošnja za upeljavo **nemškega** kot učnega jezika v trnovski 3razredni ljudski školi, a odposlala se je nekolekovana in zato došla kazen in prej omenjeni „Zahlungsaufrag“, kateri je celo skrivnost izdal.

Čuli smo praviti, da je ono prošnjo izdelal stari „Kurschmied“ vulgo „Fajdiguc“ — edini nemčur trnovski, a zdi se nam preslab, da bi znal tako prošnjo sestaviti, akoravno je občinski odbornik, šolski svetnik i. t. d. i. t. d. Marveč bi bilo vrjetno, da je to dete — ljubljanskega Pirkerja, koji nas je pred nekoliko meseci s svojim pohodom počastil.

Naj bo že kakor hoče, treba je tu se zoperstaviti z vsemi silami. Starši in občani! katerim Vam je mar za izrejo in naravno izobraženje Vaših otrok, boste-li pri tacem početji molčali in roke križem držali? Boste-li pripuščali, da se Vam mladež v domači šoli potujči in pripravlja za prusko sužnost? Mar ne boste enoglasno protestovali proti tacemu nasilju prusofilskih agentov, koje bodo naši potomci proklinjali? Skrajni čas je, da se tacim nesramnostim v okom pride.

Govorica, ki se sem ter tje čuje, pravi da se hoče jablanski „izdajica“ županskej česti odpovedati. Ako je istina, pozdravljamo prvi ta njegov pametni čin z veseljem in upamo, da tudi njegove zasluge se ne bodo prezirale in da dobi — akoprem ne železnega reda, kakor Dežman — vsaj „medáljico iz usnja.“

Iz Dolenjskega 23. apr. [Izvir. dop.] (C. kr. dež. sod. svetovalec Leitmajer) v Novem mestu misli baje za nem-

škutársko-vladno stranko kandidirati v direktno voljeni novi državni zbor. Vse njegovo delovanje na to gre. On ruje v Novem mestu in okolo. Velikonočno nedeljo je bil šel pa tudi v Metliko koledovat. Ta mož sicer še ne pove naravnost, kaj hoče doseči, ali on dela jako zvito in treba je, da smo Dolenjci pazni na njegovo c. kr. agitiranje. On dela zvito pravim, in za to je nevarnejši nego oni nemškutarji, ki so odkritosrčni. On govori v Novem mestu in v Metliki je govoril tako, kakor ima baš publikum pred soboj. Pred nemškutarji je nemškutar, pred Slovenci se hlina Slovenca in celo slovensko govori, vse, da bi se le tudi nekaterim menj odločnim lehkovernim narodnjakom prikupil in jih preslepil. V Metliki je na priliko govoril slovensko tako-le: „Ko sem vašo krasno dolino zagledal, kjer bivajo „beli Kranjci“, videl sem travnike z lepimi cveticami okinčane, drevesa v najlepšem razevetji, tičke slišal pomladanske pesmi prepevati; a vse to me nij toliko razveselilo, kakor kadar sem zaslišal mile glasove naših vrlih hrabrih Belokranjcev v domačem jeziku. Moja mati je sicer Nemka, in prvi glasi so bili nemški jezik, katerega sem od svoje matere slišal. Moj oče je pa Slovenec bil, in mili slovenski glasovi so tudi mene v prvi moji mladosti genili. Jaz ljubim tedaj slovensko ljudstvo in njegovo domovino, ker vem, da vsak narod svojo domovino čez vse drugo ljubi.“

Zatorej srčni pozdrav vsem Slovencem in njihovi domovini, katera je zdaj tudi moja domovina.“

Lepe besede, prav take, da bi oslepila vsacega, kdor Leitmajerja ne pozna in ne ve, kako je v Celji, v Ljubljani in v Novem mestu proti Slovencem govoril. Zatorej zakličem: varujte se tega krivega proroka, političnega volka v ovčji okleki, in ne verujte sladkim besedam, ki ne pridejo od srca. Sploh dan denes c. kr. uradnikov, ki ne smejo biti prijatelji Slovanov, ne poslušajmo.

Iz Trebnja 23. apr. [Izv. dop.] 17. t. m. so bile pri nas volitve župana in svetovalcev za trebanjsko občino. Voljen je bil za župana enoglasno naš vrli narodnjak Emanuel Tomšič. Nadejamo se od njega, da bode blagor srenje, kakti narodnost pod njegovim zastopstvom napredovala. Njemu tudi za občni korist vneti svetovalci Šafar, Granvovc . . . na strani stoje.

Nastopilo je novo izvoljeno zastopstvo svojo delavnost z lepo slovesnostjo v spomin poroke nadvojvodinje Gizele. Napravili so namreč odličnejši Trebjani in činovniki, nedeljo 20. t. m. ubogim in starim možakom in ženam obed v tukašnji šoli. Zbrali so se ti opoldne h krasno okinčani mizi. G. dekan je zbranim pomen slovesnosti pojasnil, potem se je društvo vselo, polno hvaležnosti in navdušenja za presvitli cesarski rod, za kojega so živio-klici doneli. Stregla sta jim župan in I. svetovalec g. Šafar. Veselje je bilo gledati zadovoljno staro društvo, ki še nij bilo tako odlikovano. Zapustilo je navdušeno za srečo nadvojvodinje Gizele in hvaležno nezabljivo sobo. — Končno se mora še omeniti, da je dopisnik v št. 90. pod naslovom „tepež“ iz Trebnja nekaj nenatančnega prijavil, bil je slabo podučen, ko je sporočil, da je od žandarja ustreljen pri tej priči umrl, kajti šel je po strelu, ko mu je žandar kroglo skozi telo pognal, brez da bi še pal, domu in še zdaj živi in hodi.

Od Krškega 20. aprila. [Izv. dop.]

„Slovenski Narod“ je že enkrat grajal opravišstvo krške pošte. Naj dodam tudi jaz nekaj o tem. Krško in Novomesto sta zvezana z vožnjo pošto tako, da vsak dan dohajajo dopisi sem in tje; pa, — Kostanjevica je središče. Poglejmo tedaj krško in kostanjevsko pošto. Prva je dolžna v Kostanjevico voziti, druga pa v Krško. Slavno c. k. poštno vodstvo v Trstu misli, da je tako prav in drugače biti ne more. — A otroci teme so mnogokrat modrejši nego otroci svitlobe. — V Kostanjevico pride krška pošta navadno opoldan, novomeška ob 1 popoldan, od kodar mora ob 2 kostanjevska zopet v Krško oditi. — To priliko so otroci teme prav dobro porabili. Kadar krški postiljon svojega konja dobro nakrmi, vozi se proti domu zopet s pošto, da kostanjevskemu nij potreba tje iti. Tako se godi en teden ali celo en mesec, drugi teden ali mesec pa kostanjevški krškemu ravno to dobroto skazuje in povračuje. Eden tedaj dela za dva. Konec meseca pa vsak poštar skrbno zračuna koliko ima za vožnjo od direkcije potegniti, in zarajta še enkrat toliko kakor je res zaslužil. Ako računimo vsako vožnjo le 1 gld. 25 kr., znaša tedaj na mesec 37 gld 50 kr. na leto pa 450 gld., vsak dobi na leto 225 gld. brez da bi kaj trpel za nje. To pa ne traja samo eno leto, ampak kar je železnica od Zidnega mosta do Zagreba odprta. Če bi bilo to le deset let, koliko je že direkcija po nedolžnem plačala! Od tod tedaj menda izvira, da je naš poštar lahko „finfarje“ med tiste p. n. gosp. meščane razdeljeval, kateri so pri zadnji volitvi zoper g. Karla Rudeža glasovali.

Gosp. poštarji! svetujem Vam pa namesto tega kaj potrebnejšega. Napravite take poštne vozove, da se bode mogel pošten človek voziti. Kakšne vozove imate sedaj?! Slabejša nega ciganje, tako, da se dve osobi nikakor ne moreti dalje peljati. In ako zahteva potnik boljši voz, kakovšen odgovor dobi od opravnika enega ali drugega? „Wenn Ihnen dieser Wagen nicht passend ist, so nehmen Sie sich wo eine Kutsche auf!“ Lepo tedaj g. opravniki! Nij li čudo, da jo taki možje kasneje rakovo pot krenejo.

Domače stvari.

— (Ljubljanski škof) je postal — tako vsaj pravijo po Ljubljani — zopet gospod Vidmar, isti, ki se je bil odpovedal, isti ki je dozda škofoval. To se nam pač neverjetno zdi, torej čakajmo še na vladna poročila.

— („Požigalčeva hči.“) G. Nolli se je pri včerajšni predstavi prepričal, da slovensko občinstvo ve njegove zasluge ceniti. Gledališče je v vseh prostorih bilo prenapolneno. G. Nolli je bil pri nastopu z gromovitim ploskanjem sprejet in dobil dva venca s slovenskimi trakovi. Kar se predstave tiče, mora tudi oster kritik priznati, da je bila skoraj po vsem dovršena; zlasti g. Kocelj je svojo ne lehkó nalogo umetniško izvrstno vršil. Tudi gospodične Jamnikova, Rossa in Podkrajškova in gospa Odijeva, kakor gg. Schmid, Nolli, Kajzelj, Rus in Juvančič so svoje role vrlo dobro predstavljali. Igra sama na sebi je precej zanimiva in ima nekoliko prav efektnih prizorov. Jezik predstave (g. J. Stare je poslovenil igro) je gladek.

Pri tej priložnosti bi nasvetovali prestavljalcem iger iz drugih jezikov, naj bi opustili vse igre za slovenska tla lokalizovati. S tem izgube svojo izvirno vrednost in vendar tudi niso domače, ker se jim pozna tuje mišljenje.

— (Druga benefica) na korist pevke in igralke gospe Dragoile Odijeve in igralca gosp. Franja Schmidta bode v nedeljo 27. aprila. Predstavljal se bode znana izvrstna igra „Na Osojah“ v 5 dejanjih. Beneficijantoma, ki oba že več let prav vspešno delujeta pri dramatičnem društvu, želimo v priznanje njihove marljivosti prav obilen obisk, katerega se tudi nadajamo. Omeniti moramo, da je kakor prejšnja leta, tudi letos posebno še gospa Odijeva s podučevanjem gospodičin mnogo pripomogla k izvrstnosti marsikatero predstave, kar mora slovensko občinstvo hvaležno priznati.

— (Vabilo k zadnjemu sokol. večeru) letošne sčesone v soboto 26. apr. 1873 v steklenem salonu čitalnišnem. Program: 1. Zbor. 2. Berilo. 3. Komičen prizor. 4. Igra na citrah. Izvrševanje te točke je iz prijaznosti prevzel gospod Avgust Huber, slavnoznani dvorski virtuozi z gospo. 5. Zbor. 6. Govor gosp. dr. Zarnika. 7. Loterija. Čisti dohodek bo na korist prihodnjega sokolovega izleta. — Med posameznimi točkami svira c. k. vojaška godba Sachsen-Meiningen-polka. Ravnatelj večera sta gg. Juvančič in Srečko Noll.

— (Sneg.) Nijsmo ga več pričakovali in nemilo nam je došel — beli sneg, kateri po večdnem deži denes, kakor po zimi mete in pokriva zeleno plan. Ako ga dosti zapade, bati se je velike škode zlasti na drevju. Mraz pa nam letos teško da bode prizanesel; preveč snega še leži po gorah in planinah.

— (Iz Metlike) se nam piše, da so v tamošnji čitalnici praznovali 20. t. m. god poroke nadvojvodinje Gizele.

Razne vesti.

* (Tiskovna svoboda v Translajtani.) Hadvig, urednik „Obzora“ v Zagrebu je zopet v petih tiskovnih pravdah za krivega spoznan in na eden mesec zapora pa 2600 gld. zgube na kavciji obsojen. Petnajst tiskovnih pravd pa še čaka rešitve.

* (Na smrt je bil obsojen) leta 1841 ravno zdaj imenovani minister Ziemialkowski. Tačas je bil namreč ud neke poljske zarote, od avstrijske vlade v Lvovu ujet in zaprt in na smrt obsojen. Cesar Ferdinand ga je bil pomilostil. Leta 1863 je bil zopet obsojen, ker je gališke prostovoljce v rusko Poljsko k ustajnikom pošiljal. Obsojen je bil na tri leta ječe, leta 1865 pa zopet pomilostčen. Od leta 1867 pak je ustavovrec in nemški prijatelj postal, vsled tega tudi minister.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 28. aprila: Petričovo pos., 2373 gld. 40 kr., v Kranji. — Rakovo, 2330 gld., v Vojdeži. — Hladovo, 330 gld., v Ptui. — 29. aprila: Staretovo, 2480 gld., v Kranji. — Cuckovo, 180 gld. in Vičičovo, v Bistrici. — Judničovo, 315 gld., v Črnomlju. — Ledinkovo, 1000 gld., v Ptui. — Janušovo, 3976 gld. 53 kr. in 720 gld., in Šipkovo, pri sv. Lenartu v Slov. goricah. — Konobljevo, v Senožeči. — Svenskovo, 8900 gld., v Gruškagori. —

Tujci.

24. aprila.

Europa: Jenko iz Trnovega. — Moro Jean iz Pariza. **Pri Elefantu:** Rocco iz Trsta. — Filipikern iz Zaloge. — Fiori iz Gorice. — Csatar iz Ogerskega. — Košmelj iz Železnikov. — Valcher iz Komarnega. — Kocani, Taccini iz Milana. — Kronabethvogel iz Kamnika. — Jeran iz Gorenjskega. **Pri Maliči:** Pfeifferer z gospo iz Kočevja. — Rosinger iz Trsta. — Murgič z gospo iz Vajsenega.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

30 aprila: Jankovičovo, 1260 gld., Hočevanje, 3829 gld., Worstnerjevo, 949 gld., Čečovo, in Zalerjevo, 926 gld. 80 kr., vse v Ljubljani. — Vogrinovo, 680 gld., v Črnomlju. — Jermenovo, 5880 gld., v Kranji. — Javornikovo, 750 gld., Hercogovo, 6540 gld., v Šmarji na Štaj.

Dunajska bors 25. aprila.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankoveih . . .	70 gld. 25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	72	80
1860 drž. posojilo . . .	102	40
Akcije narodne banke . . .	944	—
Kreditne akcije . . .	329	75
London . . .	109	—
Napol. . .	8	71 1/2
C. k. cekini . . .	—	—
Srebro . . .	107	90

Odvetniški sestavitelj

(Concipient)

slovenščine v govoru in pisavi vést, dobi z mezdo 700 do 1000 gold. na leto odmah službo pri

Dr. Petovaru,

odvetniku v Ormuži

(120—1) **Friedau** Untersteiermark.

Službo

išče 33 let star mož, kateri je več let pri enem največjih rudokopov kot zalogar služil; ima tudi sposobnost za računovodjo in more vložiti 2—3000 gld. kaveije.

Zmožen je slovenskega in nemškega jezika v pisavi, govori pa tudi rumunski; služba bi mu bila najljubši na Hrvatskem ali Slavonskem.

Ponudbe sprejema administracija „Slov. Naroda“.

(117—2)

Turnske ure

(46—22)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

980.

P. n. delničarjem banke „SLOVENIJE“.

Po sklepu v seji dne 30. marca t. l. se opozorujejo oni gospodje, kateri so delnice banke „Slovenije“ podpisali a za 40% vplačilo le deleže odrajtali, da dopolnijo svoja plačila in vplačajo popolnem 40% do konca junija t. l. v blagajnico banke „Slovenije“, sicer zapadejo že vplačani deleži po §. 7. društvenih pravil banki na korist, dotični medčasni listi pak so neveljavni.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1873.

(119)

Opravični svet

prve občne zavarovalne banke „Slovenije“.

Epileptičen krč ali božjast

zdravi pismo poseben zdravnik za božjast **Dr. O. Killisch**, Berlin, Louisenstrasse 45. (255—45)

Pričujoče ima čez tisoč bolnikov v ozdravljenji.

Služba

občinskega tajnika in organista

v **litijem trgu** z letno plačo 230 gld., prosto bero in tudi zraven zaslužek, je izpraznena.

Prosilci morajo biti popolnem zmožni slovenskega jezika, in dokazati vsostransko zmožnost za uradovanje ter najdalje do 15. maja t. l. pri županstvu prošnje vložiti. — Zraven se tudi naznani, da je pri občini malo opravila.

Županstvo litijskega trga,

dne 21. aprila 1873.

Alojzi Koblar l. r.

župan.

(116—2)

Atene, 13. aprila 1872.

Gospodu dr. J. G. Popp-u,

c. k. dvornemu zdravniku za zobove,

na Dunaji, v mestu Bognergasse Nr. 2,

ste uljudno prošeni, da blagovolite kralj. grškemu dvoru pod mojim naslovom 12 sklenic Vaše izvrstne

Anatherinove ustne vode

poslati.

Nadzornik kralj. grškega dvorjanstva **A. Kalinsky**, l. r.

Gospodu c. k. dvornemu zdravniku zobov

J. G. Popp-u na Dunaji.

Prosim Vas, da mi takoj 24 sklenic Vaše izvrstne anatherinove ustne vode v toplice Liebenstein (Turingija) s poštnim povzetjem poslati blagovolite.

S spoštovanjem **Grofica Orloff-Denifsoff** iz Rusije.

(75—1)

Zaloge: v Ljubljani pri Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji — Petričič in Pirker-ji — Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u — E. Birschtz-u, lekarji; — v Kranji pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u, lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, lekarji; — v Varaždinu pri Halter-ji, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji — Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed. Bömches-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u, lekarji; v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji — J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F. Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Deperis-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u lekarji; — v Škofjiloki pri C. Fabiani-ji, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Radoljici pri Zalokar-jevi vdovi.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.